

Tjóðveldið boðar frá sakarmáli

KREYUR EIN EYKAMANN, HÓAST TAÐ SJALVT IKKI HEVUR TA VANLIGA KRAVDU HELVTINA ELLA MEIRI AV ATKVÖÐUM, IÐ ANNARS SKULU TIL FYRI AT FÁA EIN EYKAMANN, UM HANN LIGGUR INNAFYRI TAÐ HÆGSTA TALIB AV EYKAMONNUM, SUM LOYVT ER AT FÁA.

Hvussu ið eykamenn til lögingið skulu roknast hefur ligið fast og verið praktiserað, síðan henda vallógin varð til.

Ivi hefur kortini áður verið til tulkingar hjá innanríkisráðsins embetismönnum. Tann avgerð, sum tá fall um útrokningarháttin, er annars fult út samsvarandi við tann útrokningarhátt, sum hefur verið nýttur av landsstýrisins embetismönnum.

Hesin rokningarháttur hefur verið samsvarandi hesa tulking:

Atkvøðurnar uppá mannin hjá tí flokki, sum ongan eykamann fær, og sum fær teir bíligast valdu valdomismenninar, verða deildar uppá tað samlaða atkvøðutalið hjá hvørjum av hinum flokkunum.

Tann kvotienturin, sum kemur út, avger, hvussu nógvur tingmenn, hvør flokkurin hefur rætt til at fáa sambært atkvøðutalið. Og endar kvotienturin

við einum broti, sum er eitt hálvt ella meiri, fær hann ein eykamann fyri hetta brotið, um eykamannatalið ikki er farið til tey heilu töluni ella til brot, sum eru størri. Hægsta eykamannatalið er sum kunnugt 10.

Tann útrokningarháttur, sum tjóðveldið vil halda, at lögin ásetur, er:

Atkvøðurnar hjá øllum flokkum undanuttan tí, sum ikki hefur rætt til eykamann, leggjast saman og býstast við tí atkvøðutali, sum er uppá mannin hjá tí eykamannaleysa flokkinum. Tað talið, sum so kemur út, og sum verður hækkað við einum, um tað endar við einum broti, ið er minst eitt hálvt, avger hvussu nógvur samlaðar tingmenn hinir flokkarnir skulu hava. Talið á tingmonnum, hvør flokkur skal hava, finnur ein so við at býta flokkanna atkvøður við 1, 2, 3 o. s. fr. og

taka so nógv av teimum størstu tölunum, sum vit hava av valdomisvaldum og eykavaldom til hesar flokkarnar.

Tjóðveldisins fatan av vallóginu gevur við hesum vali 30 tingmenn, 20 valdomisvaldar og 10 eykamenn, og so verða tjóðveldisflokkurin at fáa 7. mannin við hjálp av atkvøðum frá javnaðarflokkinum og teimum 160 avlopsatkv. frá Kjartan Mohr, hóast tjóðveldisins avlop til tann sjeiyda mannin er

minni enn helvtina av tí, sum krevst til ein heilan mann.

At tað ikki er stórt skil og rettvisi í tí, at flokkur skal fáa mann valdan við atkvøðum frá øðrum flokkum, er skjótt at verða samdir um.

Men landsstýrisins og innanríkisministerans valekspertar siga eisini, at vallógin skal ikki skiljast so.

Annars skal tagn vera, meðan retturin situr.

Vit hava bara skrivað hetta fyri at geva eina sakliga frágreiðing um, hvat ið ójavnin er.

Eitt veldugt mál

At fáa alt tað burtur úr landsins framleiðslu, sum møgulegt er, er eitt veldugt mál. Hitt týðningarmesta at loysa nú.

Hári liggur kanska øll standingin hjá okkara vinnulívi.

Men hetta mál loysist ikki av einum einstaklingi. Heldur ikki loysist tað við einum maktboði frá tí almenna.

Tað kann vist frægast loysast við einum samvirki millum tað almenna og tað privata.

Men kann hetta samvirki skapast?

Eru vit komnir so langt í okkara hugsan ella ásannan og vitan um, hvussu jarnharðar treytirnar eru í lívsins kapping landanna millum?

Her er neyðugt, at okkara bestu menn innan fyri umstíðingina og innan fyri hitt privata fiskimenn, arbeidarar, reiðarar, keypmenn og aðrir vinnulívmenn finnast til visindarlaga kannan, visindaliga og vinnuliga kannan av, hvussu eitt samvirki, ein sameind av øllum kreftum kann fáast í lag at skipa fyri

at vit fáa viðgjørt okkara framleiðslu so langt, at hon verður líðug at seta á borðið ella koyra í grýtuna, hvarvið vit vinna alla arbeiðslóðina í viðgerðini av framleiðsluni, so hon er greið og tøk at nýta uttan aðra serliga fyrireikan.

at vit veita øllum okkara framleiðarum á sjóvi og landi og øllum okkara forbrúkarum vørurnar, vit flyta inn, so bíliga sum møgulegt — hetta gerst einans við landsinsflytingannað hvørt á landsandisgrundarlaga ella við landsins-

flytan í samvinnu við alheimskooperatiónina

Her er einki tvíbýti, ið dugir.

Hesa leið megu Foroyar ganga, og hesa leið krevja allir okkara fiskimenn og arbeiðsmenn og ið hvussu er smærri framleiðsluvirki okkum at ganga.

Amerikumenn og russar saman móti kinamonnum?

Tað er ikki so langt síðani, at menn vildu forsvarið, at amerikumen og russar skuldi hugsa um at gingið saman. Teir eru jú sum eldur og krút.

Men nú rýkur tað millum manna, at mestur fara amerikumen og russar at ganga saman til verju móti tí øgula vandinum.

Grundirnar til hesa mutlan millum manna er, at tíðindi siga frá, at vát er komið í

Tær almennu útreiðslurnar

Hvussu skulu vit rinda tær almennu útreiðslurnar?

Framleiðslan rindar, bara hon, hitt skapandi virkið og arbeiðið.

Tað, at lata tær almennu útreiðslurnar fara av alt fyri eitt, áðrenn býtt verður millum lutakararnar í arbeiðinum.

Ella skulu vit, sum nú taka útreiðslurnar hjá í tí almenna av, tá ið býtt er millum lutakararnar — beinleiðis við skatti og tolli?

Skulu vit halda fram við tí seinasta, megu skattafelleggingarnar gerast meiri rettvisar, og so má tollast óðrvisi.

Hetta eru spurningar, sum komandi tingsetur koma at viðgera.

politicus.

BÓKADAGURIN,

ið vanliga verður hildin fyrst í november, verður í ár hildin 1. desember.

Tunnellin í Norðoyum

Javnaðarmenn á fundum litu á, at tað fór at verða satt, sum statsministerin segði, at hann fór at fáa í lag ein grunn uppá 60 milliónir til fyrst og fremst at loysa vega-havna-ravmagnsmálið og onnur mál, sum tingið átti at loysa einsamalt, men sum tað ikki hevði peningaorku

at loysa tattan við lánun.

Vit norðoyingar vildu gjarna trúð javnaðarmönnum hetta.

Men allir hava ikki gjørt tað. Tað sýnir seinasta lögtingsval. Tá fingu sjálfstýrismenn, fólkaflokksmenn og tjóðveldismenn, sum hildu fram, at einki kom at verða í hesum grunni, nógvur atkvøður. Grunnurin uppá 60 milj. skuldi bara vera eitt frálíkt valagn hjá javnaðarmönnum.

Javnaðarmenn, sum høvdu gjørt alt fyri at fáa tunnalmálið so langt, at tað bara er ein peningaspurningur at fáa tað fram, og henda peningaspurningin hildu teir vera loystan, og bóðu teir um álit norðoyinga at halda fram við arbeiðinum fyri tunnelli, til hon var vorðin ein veruleiki. Tess verri fingu teir ov fáar atkvøður.

Nú er ívingarspurningur, um javnaðarmenn sleppa at halda fram arbeiðið sitt fyri tunnalmálið í Norðoyum.

Skuldina fyri hetta hava allir teir, sum yldu oyrni á Norðoy av verjarum full av mistreyti til statsministerans lyfti og til javnaðarflokkin.

Uppgávur

Uppgávurnar eru mangar! Felagsmarknaðurin at loysa! Flakavirkini at figgja og bygga!

Fjølbroyta okkara fiskiskap! Núttíggjagera landbúnaðin, so hann verður at geva okkum margfalt av tí, harð gevur ídag Fortýskt grønmeti — gula-røtur, kál, øll sleg, epli, mjólk, ostur, blómur dyrkað í so stórarí nógð, at vit skulu vera óþoyddir at fara til útlandi at keypa grønmeti.

Framleiðsla og solu landbúnaðinum viðvíkjandi má verða heilt umskipað, umskipað á andelsgrungarlagnum.

Búnaðarmenn, takið tykkum nú um reiggj!

Eingin tollur á fiski í Bretlandi

Eitt av teimum málum, sum felagsmarknaðurin setur sær, er at sleppa frá øllum verjittollum.

Sum nú er rinda vit 10 % í tolli uppá allan fisk, vit landa í Bretlandi. Hetta er verjittollur, sum nýtir meint.

Sambært hugsanina, sum liggur aftanfyrir felagsmarknaðin skal verjittollurin falla burtur felagsmarknaðarláðanna millum. Og um vit fara uppí felagsmarknaðin skuldu vit av rættum sloppið undan bretsku 10 % verjittolli uppá bollutan fisk.

Um hetta hendir vil tað fílkumuliga broyta líkindini fyri feskfiskiskapinum hjá okkum.

10 % vildi verið júst tann

peningurin, sum okkum tørvar fyri at fiskiskapurin skal bera seg væl!

Landingarútreiðslurnar skulda eisini eftir treytum felagsmarknaðarins komið at verið tann sami hjá bretum sum hjá okkum.

Hetta vildi, siga menn, kanska sett landingarútreiðslurnar niður í helvt. Ein spádómur, sum vildi hjálpt uppá standingina, so tað betti!

Sum nú er enn landingarútreiðslurnar so nógv ov dýrar. Tær við tollinum gera feskfiskiskap hjá føroyingum við landing í Bretlandi næstan ómøguligan.

HIARTALIGA TAKKI

eg øllum tykkum, sum á ymskan hátt heðaðu meg á 50 ára degnum
Erling Hansen, Nólsoy.